

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 8. Tertius ieiunij effectus est, dona à Deo consequi: cui molesti sunt, qui hoc formidant, similes Elephanti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

alimentum. Heu infelices (ingemite) an non vobis constat, quod raptus in tertium caelum, ille sit qui ait: *Castigo corpus meum & in servitutem relinquo.* Ille, qui in labore & arumna, in vigiliis maluit, in fame & sit, in ieiunio multus, in frigiditate & auditate, Corpus suum affligebat. Quasi illos novos Epicureos (sic tonat D. Ambr.) nova schola misit: *O solum v. l. sem, qui s. h. l. s. r. i. b. i. s. r. a. m. i. s.* Et amaris pascebat Prophetas. Contra eisdem computationem habet D. Bernard, dicens, eos magis vocandos populos Hypocratis & Galeni, quam Christi discipulos, qui sapientiores sunt Medicorum artis, quam Evangelij professores.

VI. Hinc etiam traho causam, unde tam ignorantis sitis orationis, & contemplationis, ut vobis hi discursus Arabici videantur, idq; causa sit, quod non contingant vobis, neque vos tangant, sed Monachos, Religiosos, & a mundo segregatos. Quam parum nollis, quot oratio partes contineat, & quid vos ad contemplationem disponat, quanto minus, quomodo illam exerceatis? Multum vos prestare putatis, quando orationem vnam vocalem ore tenus pronuntiat, sine spiritu, sine consideratione, sine attentione eorum, quae dicitis: & in hac quidem statim fatigamini, obdormitis. Si vero, parumper a somno vos contineatis statim videre vos liceat oscitantes, patens signum vestrae socordiae & ignaviae. Hoc inde oritur, quod corpus geratis graue, & carnem vestram perulcam, nec mirum, utique hene facinorosa, quae sit tibi promptior ad garrendum, quam orandum, & multo celerior ut curis ac cogitationibus circa profanas mundi vanitates discursat, quam ut ad connexa calorum properet. Hoc arguebat D. Hier illa sententia de Graecis, quam Epist. ad laudat: *(Eulchre dicitur apud Graecos, & nescio Nepotis, an apud nos aequè resonet. Linguis venter non gignit mentem tenuem.)*

S. S. Tertius ieiunij effectus est, dona à Deo consequi: cui molesti sunt, qui hoc formidant, similes Elephants.

V. Ieiunium: quod vinculum ferreum operatur circa radicem, hoc erat, quod eam aptaret caelesti tori suscipiendo: *Rose calis singatur,* estque tertium, de quo laudat Ecclesia Deum, per ieiunium virtutem largiris & premia. Nihil adeo frequens in S. Scriptura nobis proponitur, quam efficax medium caelestes fauores obtinendi, hoc esse ieiunium: Ob qua n. causam D. Basilus ieiunium vocat *Sanctorum thesaurum*, licet enim diues quispiam, qui thesaurum possidet, si

quo indigerit, manum in illum mittit, ita Sane I. ad ieiunium recurrit. Optime hoc intellexit Ieiunius, Moyses, cum nullâ, re aliâ sibi presidio fue. Sanctus rit, ut quidquid vellet, à Deo impetraret, quàm est the. ieiunio; sicut ipse paulò ante mortem fatebatur sanctus, beneficiorum omnium recolens numerum, re. Dicitur 18. censens insuper tres adstupendas Quadragenas, quas celebravit, singulas earum quadraginta dierum & totidem noctium. Quocirca cum primum populum de Aegypto eduxisset, desiderio desideravit à Deo tantam obtinere gratiam, ut cum eo loqueretur facie ad faciem, ut amicus solet amico colloqui, & diuinam eius le. Det. gem acciperet, clarâq; eiusdem notitiam, omnium denique mysteriorum, quae in ea continebantur. Ut verò rem tam prodigiosam, & hæc eam inauditam, singulare hoc privilegium conquireretur, illico manum misit ad ieiunium, tam strictum ut cõtinuus quadraginta dies & noctes comprehenderet, quò absolutò, quidquid optauerat adipisci nactus est, sic ex D. Hier. Audia. Xip. 10. mus autem illum de hoc suo tam celebri ieiunio tra. loquentem: *Perseueravi in monte quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, panem non comedens, & aquam non bibens deditque mihi Dominus duas tabulas lapideas.* Sed paulo post offendit populum Deum illâ tam infamâ & pudendâ vituli Vanitatis consuetudine adoracione toti mundo notissimâ, ob quam statuit Deus totam hanc faciem populi disperdere. Recurrit Moyses, manumque mittit in thesaurum suum, ieiunium inquam idque tam strictum & continuum, ut denuò quadraginta diebus ac noctibus omni cibo & potu abstineret, quo tantæ culpæ consequitur indulgentiam. Fro. Deo. cidi ante Dominum sicut prius quadraginta diebus & quadraginta noctibus, panem non com. d. n. & aquam non bibens propter omnia peccata vestra. Anno reuoluto, dum Deus vellet populum in terram promissionis inducere, pro eo, ut illi pro tanto beneficio gratias agerent, ecce profuerunt omnes, blasphemis, diffidentes, increduli, Deo infideles, inelamant, quod eos impotens sit possessores constitucere terræ Chanaan, & gentem potentissimam debellare, quæ eam incolebat; Ob quod peccatum: mandescens Dominus, omnes scdâ consumi peste decernit. Reuertitur Moyses, & manum iam tertio mittit in thesaurum suum, illud rigorosum ieiunium alioquin quadraginta dierum & noctium, cuius rei gratiâ Deus remissionem concessit omnium totius populi peccatorum. *Es ieiuni coram Domino quadraginta diebus, & quadraginta noctibus.* Elias quæ beneficia ieiunio non obtinuit? Pa. pet.

Lib. de perpendit D. Ambrosius, cui videtur inter illa
Eloc. 2. hoc maxime excelluisse, quod facer textus sapē
commemoratur, nimirum: quod lingua eius, clau-
sus esset cæli, quā pro libitu illud aut clauderet
aut aperiret, quā aquam de desursum trāheret,
quomodo, & quando sibi placeret, quā ignem, ad
suum præceptum. Verumtamen, ne miseris, ait
D. Ambrosius. erat enim verbum eius, verbum ex
ore ieiuno egrediens, quod ad ieiunium ita vi-
debatur formatum, vt vnicā vice quadraginta
dies & noctes consumeret ieiunando.

Præterea notat D. Ambrosius, quod quanto ma-
iora poscebat beneficia, tanto strictius abstine-
ret. *Plus meruit, quando plus ieiunauit.* Pissima
illa Esther pro libertate populi sui sollicita, &
141. ob feroc Regis Assueri cot multūm anxia, quod
tantum sumpsit sibi præsidium, nisi strictissi-
mum ieiunium? Tres pueri Babylonici ieiuna-
tores per ieiunium saluificum rotam inter flam-
marum globos receperunt, quo per fornacis ex-
fluantis incendium, vt inter flores ambulabant.

¶ 16. Omnis autem aliis exemplis (quibus S.
Trinitas. Scriptura redundat, & quæ alias recensimus)
¶ 17. duo nobis veniunt maximè consideranda, quo-
rum primum sit fortissimæ vicaginis Iudith,
Lib. de quam D. Ambrosius maximè extollit. Stupet or-
videt. c. bis vniuersus videre mulierem iuuenem, quæ
tantam à Deo obtinet prudentiam, vt libertate
masculina prodeat in publicum, doceat, repre-
hendat, sūque ipsa magistra Sacerdotum & Se-
niorum, hos erroris conuincat, sermonem ha-
beat, qualem vel profetere posset Apostolus. Tan-
ta viget fortitudine, vt integros non timeat
exercitus Assyriorum, quibus sese vltro dedebant
& fortissimæ & potentissimæ ciuitates: Hæc
(inquam) quæ stellas pulchritudine vincebat, vt
secura tendat inter armorum fragores, militum-
que lasciuiam tantam, quantam vix orbis vidit,
de quibus testatur Spiritus sanctus illis infame
fuisse mulieris transitum concedere, quā non ab-
uterentur. *Ex illis est enim apud Assyrios si fami-
na irridet utrum, agendo ut immunit ab eo tran-
siret.* Tam magni spiritus mulier, vt gladium
manu arripit, caput discindat Duci, Duci (in-
quam) qui solo suo nomine fortissimos terræ
Principes tetteret. Tantā prudentia, vt ipsa, quasi
foret exercitus totius Ducissa, ordinet quando
contra inimicos profiliant de ciuitate, & faciant
impetum: & reipsā omnes in apertam fugam
præcipites compulsi. Nec miseris: talia enim
dona à Deo illa recepit, cui nihil erat frequen-
tius, quā ieiunium: *Habens super lumbos suos
sacrum (sic testatur de ea Spiritus sanctus) ier-*

III. ledich.

lib. de
141.
lib. de
141.

iuuabat omnibus diebus vita sua, præter Sabbata,
& Neomenias, & festa domus Israel.

Aduerte, quāto, in hac muliere, id quod D. De Virg.
Athanas. sorori suæ scribit, quod ieiunio non
abstineret, verita debilitatem, & faciei suæ fix-
dam contractionem, quam veuistæ mulieres
tantā curā contuentur, atque ieiunium in San-
ctis potius ipsas reddidisse venustiores. Propo-
sito aptissimam narrat historiam de Daniele,
cuiusque sociis, qui eō pulchriores apparebant,
quō strictius ieiunabant. Et id quod Spiritus S.
narrat de Esther, præcipuam ceruissam, quā Esthee
vtebatur, vt pulchrior appareret, fuisse arcum
ieiunium, aspero comitatum cilicio. Eoque mo-
do adeō pulchra, grataque euasit, vt cæteras
puellas, prout omnibus notissimum, pulchritu-
dine præcederet, sicque ipsa vna magis placuit
oculis Regis Assueri, *Esther pulchrior facta est et* D. A. M. 2.
iunio: Dominus enim gratia iobria mēis augebat, Lib. de
¶ 18. illa, quæ triduo ieiunauit continuo, plus placuit. *Ela &*

Non datur optanda, ait D. Chrysol. mulieri ieiun. 9.
maior pulchritudo, quā ea, quā Iudith & E-
sther placuerunt; cum ipse Spiritus S. de amb-
vniuers. su-
bus dicat, eas ornatas fuisse incredibilē pulchri-
tudine. En quomodo illam extollat; nihilomi-
nus lege eius historias, quas alteri scribendas
non fidit, sed ipse proprio eas calamo exarauit,
nec iuuenies Anachoritas strictiora seruantes
ieiunia, sed nec longiora, nec cilicio indutos al-
periori. Secundum exemplum, quod D. Chrysol. Hom. 1. de
considerat de Niniuitis. Non video turpiori ieiun. &
perditionis abyssio posse hominē demergi, quā hom. 2. de
ciuitas illa Niniue absorpta iacebat, cum Deus Iona.
cum illa computus suos absoluerat, & sedens pro-
tribunali in cælo, sententiam contra illam fuerat
prolocutus, vt infra quadraginta dies Niniue
subuerteretur, ob enormia eius scelera, crimina-
que abominanda. Quomodo verò sententiam ab
ipso latam, & quasi per Angelū suum ministrum
prouocantam, credat quis esse reuocandam?

Quādo Samuel Propheta Regi Sauli sen-
tentiam intimauit, quam contra eum Dominius
tulerat, quod ei regnum auferret, & scepro pri-
uaret; attristatur Saul. simplex factus instat Sa-
mueli, vt roget pro eo Domini: cui Samuel, quid
queris, vt pro te Dominum deprecet; iudicium
iam datum est per ipsummet Deū & iudicatum
contra te. *Triumphator in Israel non parces &* R. 2. 15.
paritudine non flectetur. An credis Deum esse vt 29.
labarum omni vento mobilem? His non obstan-
tibus, audiunt sententiam Niniuite publicari,
credunt esse latam, & intelligūt eam sibi à Pro-
pheta intimari; nihilominus contendunt illam
reuocari.

relocari, & de facto eius reuocationem audierunt. Quibus igitur talem gratiam meruerunt, quo vti medio ad sententia reuocationem? Seruatum lego ieiunium, de quo superius, quo mortis sententiam reuocari meruerunt: Fuit & illis concessa remissio & vita: Hoc est enim, quod quis exequendo, vt deest, obtinet à Deo beneficia magna, gratias singulares, absolutiones minimè expectatas, & misericordiam admirandam.

D. Cyp. Vltimò perpendenda venit D. Cypri. sententia resolutoria, quã hanc concludit materiam. Neminem Sanctorum quidquam à Deo accepisse absque ieiunio; hæc eius sunt verba. (*Quotquot viros virtutum videmus, sine ieiunio non legitimus ascendisse, nec aliquid magnum moliti sunt, nisi prius abstinentia præcessisset.*) Hinc ieiunij collige necessitatem. Si queris Dei gratiam, ieiuna; si peccatorum remissionem, abstine; si bonam iustitiam confessionem, moderantiam serua; si orationem deuotam, temperanter vive; si vt prospere succedat tibi contra proximum iuridica contentio, iter, matrimonium, Quadragesimæ initium, &c. ieiuna. Hinc D. Chryf. demiratur homines, tempore accedente ieiunij, illud cum formidine & anxietate prætolari, præmouentes se multo cibo & potu, & mille conuersionibus, coplanè modo, quo, dum hostes imminet, vrbenè armis suis cincti, omnes sibi prouident de rebus necessariis, quibus resistant inimico, vt illis nequeat damnum inferre. Hortent ieiunium, vt feram, quæ eos dilacerat aut occidat.

Hom. 1. de panu.

Tab. 6. 4.

Quid pulcem times quasi ab eo deuorandus? ait Angelus, attrahe illum, tibi affimo, quod non solum non tibi non inferet necem; quin potius, in hoc later domus tuæ; patrisque tui certissimum remedium. Debilitatem times? Porro hæc prærenditur in salutem tuam, vt carnis tuæ petulantia deferueat, & proterua infirmetur. Anxiatis quod requiescere non possis? Porro, hoc tibi maximè conuenit, vt vigiles, & te ad vitæ exitus emendationem. Admirabilis est illa D.

D. B. Tract. de vita solit.

Bernardi ad fratres de mōte Dei, doctrina. Supponit carnem domandam esse, non occidendam, nec reddendam illam ad diuini fauulatus opera inhabilem: at retrahere nos minimè debet leuis quidā timor; quod si caput doleat, aut langueat, non ob hoc omittendum ieiunium, nec carnis deferenda mortificatio: *Iustum est vt caput aliquid quando doleat in seruitio Dei, quod olim sape vsque ad dolorem laborantis in vanitate sæculi, esurire ventrem vsque ad rugitum, qui sape repletus est vsque ad vomitum.* Admiramur sententiam Spiritus S. quã vt perditum execratur hominem

duplici corde: *Va duplici corde.* Videtur ad id al. Escl. 1. ludere, quod Elianus refert de Elephante, ipsum videlicet duo corda habere, vnum fortissimum, Eliphas vt integrum exercitum adorti non vereatur, seu duo haerentem ex quadro lapide, seu quercum instillatæ concurris altissimam: Alterum pauidum adeo vt eum dures minimæ terreat, stupefaciant, & solo aspectu fugam incutiant. Paruulâ sanguifugâ terretur, rubros vermiculos horret in aqua genitos, ad grunitum nefrendis fugit, ad canelcontis præsentiam seu contutum, qui est instar lacertæ, trepidat, quinimò & musculum reformidat. Libere te Deus à talibus hominibus, qui ex vna parte cor habent intrepidum, infractum ad maxima mundi pericula: ex alia vero, tam puerile, & pauidum, vt rebus nihili treantur. Quot sunt eiusmodi?

Vos, qui ad delicias vestras nocturnum aërem non timetis, nec eiusdem pericula, nec celo hinc mores decidendos. Vos, qui biduum lussibus consumitis absque cibo & potu, aut loci mutatione. Vos, qui ob conspirationes vestras non tremimini gelu, niue, bombardis. Vos, qui ad venationem vestram quadriuanas fulmetis in medias discurrendo per iniua, & deuia, per dumeta & spiritata; vnius autem diei ieiunium vos detretet, vna disciplina metum incutit, vnius noctis vigilia affigit, vnum panis & aquæ prandium expulcistis. De his per Prophetam suum conuenit Deus: *Factus est curfus eorum malus, & fortitudo eorum dissimilis.* Homines qui tanto impetu ad malum currunt, vt nihil eos possit detinere, vt effrenes equi, acuto suæ pulcritudinis calcari instigati, curiunt ad adulteria, impudicitias, vindictam, vsuram, lucrum iniustum; & hæc est eorum dissimilis fortitudo: q. d. Hi qui tantã vigent fortitudine ad malum, vt nihil sit quod timeant, nec calorè, nec frigus, nec aërem nocturnum, nec famam, nec sitim, qui perdurare possunt duas tresve noctes ludendo, & quatuor aut quinque horis astuti domus alicuius angulo iacere, ob leuem voluptatem, nihili faciunt pruinis hybernales. Videbis eos tam pigros, debiles, infirmos ad bonum, vt vires non habeant ad vnius diei abstinentiam, nec ad penitentia opera: quorum quodlibet abhorrent, velut hostem fortissimum, planè inuvalidi, vt illi fortiter & alacriter sese opponant. Ad omnia hæc eis animus & cor deficiunt. Hoc idem est, quod dixit Spirit. S. & exposuit D. Gregor. a. *Cor sultorum dissimile est.* Cor tam generosum, vt vultum cuiuslibet laboris & impendio exponat, quando de lucro & voluptate agitur, verum adco marcidum, & flaccidum.

ad bonum, vt ei vires deficiant, vel ad vnicum
 ieiunium, elemosynam, & disciplinam. *Vt qui
 potentes estis ad bibendum vinum (ait Dominus)
 & viri fortes ad miscendum chriatam &c. opus
 autem Domini non respiciunt.* Ita vt ad parau-
 dum malum, diabolo feruendum flocci facias
 abstinenciam, pericula, vigiliam, panem & a-
 quam. Vt verò Deo deseruias, omnia tibi mor-
 tificerant ingerunt formidinem. Sic autem orat
 Ecclesia sacrum hoc tempus incipiendo: *Præsta
 fidelibus tuis, vt ieiuniorum veneranda solemnità
 & congruâ pietate suscipiant, & securâ deuotione
 perecurrant; vt illis ieiunium hoc, non solum
 non noceat, sed plurimum profic ad salutem.*

§. 9. *Secundus Labor: Expoliendus est homo in
 ordine ad Deum, in eum cor suum dirigendo,
 quod ipse Deus præ cæteris inuenit.*

18 **S**ecundum vult Christus, vt ex altera parte
 dolemus lapides, ipsos disponendo in ordi-
 ne ad Deum. Inæqualitas maximè ho-
 mini uocua hæc cenferi potest: quod tam ex
 transuerso & obliquè Deum aspiciat: ad eum
 bonum omnè non referendo, quod operatur, nec
 ad eius gloriam & famularum; sed quod sui
 memor, Dei verò immemor, propriam præten-
 dat gloriam, honorem, æstimationem. Hæc e-
 rat primaria hypocritarum disconuenientia, ob
 quam in ecclesiæ edificio minimè poterant col-
 locari. Vnde necessarium est, bene te disponas in
 ordine ad Deum. Quomodo fiet istud? oculos
 vestros (docente Christo) sursum elatos habete
 & velut clauis affixos in eum dirigite, præten-
 dentes in omnibus vestris bonis operibus, non
 placere hominibus veltram sectantes laudem, vt
 hypocritæ, sed eius oculis, & ad eius gloriam
 omnia disponentes.

1. *Nolite fieri sicut hypocritæ, cristes.* Et in hoc
 Bonu in-
 tentio est
 in Euangeli-
 o. necesse-
 ria
 10 & 2.
 Ioh.

conspiciet Christus, quod à nobis desiderat
 in Euangelio, cum illo, quod reposcit Prophe-
 ta Joel in Epistola: *Sanctificate ieiunium;* quod
 declaratore D. Hieron. proprio idiomate signi-
 ficat facite ieiunium sanctum. Parui sunt enim
 fructus, quo quot ieiunia peragis aut potes pe-
 ragere, nisi sancta sint, & Deo accepta; &
 quantumlibet vos componant in ordine ad vos,
 mortificando omnes carnis vestra motus & pas-
 siones, & sensualitates, si ea non dirigas in ordi-
 ne ad Deum, vt patet in ieiuniis illorum per-
 uersorum hypocritarum, qui facies suas demo-
 strabant ea intentione, vt ab hominibus velut

ieiunatores, abstemij & sancti colerentur. Tu
 verò te dispone in ordine ad Deum, modest
 Christus, quod facies, si in eum oculos tuos,
 cor, & intentionem direxeris. *Tu autem cum iei-
 unas, &c. sed latere tuo.*

Nomine ieiunij, intendunt D. Aug. a & D. a *Tyrst.*
 Basil. b Christum intelliget; & à nobis flagita-
 17. in 10-
 te omnia opera mortificationis, possumus info-
 annem &
 per capere omnia virtutum opera: quia ad hæc l. 2. 99.
 omnia multum conducit ieiunium. Desiderabat *Euang. e.*
 Christus Dominus nosse quod opera illa, quæ 16.
 multo nobis constant labore, nobis non perde-
 b. *Hom. 2.*
 reatur, sed lucrum facerent: Optas & tu hoc *de ieiunio*
 idem? Opto. Quando igitur ieiunas, aut legis,
 aut obis stationes, aut das elemosynam, aut cap-
 pis disciplinam, aut confiteris, aut communicas
 &c. oculos tuos in homines non deflectas, vo-
 lens ipsis bonus videri, vt te ipsi tanquam san-
 ctum vereantur: si enim hæc tua sit mens & in-
 tentio, hoc solo potes reputare tibi satis factum;
 at dirige illos in solum Deum, quærens illi solum
 gratificari & complacere.

Nunquam fuit Deus læto, nec manum mi-
 sit, vt aliena reperet, si ieiunium tuum, elemo-
 synam tuam des oculis hominum, vt illis fatien-
 tur, ne timeas, quod illa sibi rapiat Deus, aut
 tibi pro illis soluat; Quæris vt ille tibi soluat?
 quæro. Opera tua agito propter illum solum.
 Admiror discursum D. Aug. Deus non indiget,
 nec vobis, nec vestris operibus propter ipsamet,
 quia nec quanto abstines, panis eius parcis, nec
 quando vigilas, bona eius custodis, nec quando
 eum sanctificas, sanctum facis; nec quando das
 elemosynam, ei famem cæcæ: satis enim tri-
 ta est illa Davidis propositio: *Honorum meorum
 non eges.* Illa quoque Eliu amici Iob, *Si iustis
 egeris, quid donabis ei? Cæc. Filium hominis ad-
 iuuabis iustitia tua.* Satagebat Spiritus S. hanc
 probare veritatem, supponens pro vero, Deum
 esse omnium creatorem, & quod fuit tota æternu-
 m esse sine ipsis. *Qui vivit in æternum, crea-
 uis omnia simul, Deus solus iustificabitur, & ma-
 net inuictus Rex in æternum.* Hæc vox (solum iu-
 stificabitur) significat quod ipse sibi sufficiat, ni-
 hil illi desit; ex hoc principio statim infert, quod
 inollatenus Deus hominis operâ indigeat, nec
 eius, quantumcumque possit agere. *Quid est ho-
 mo, & quæ gratia illius? & quid est lopum, quis
 quid nequam illius?*

Misit quondam Deus per Prophetam Zacha-
 riam, vt quibusdam hominibus, diceret, quibus
 videbatur, quod sibi multum Deum deus rati-
 sent: quia multoties ieiunabant, vt scire

Serm. 136
 de ieiunio

11.
 Deus non
 eget no-
 strorum
 operum.
 Psal. 15. 2.
 Iob 35. 7.

Esai. 1. 3.

Ecol. 28. 2.